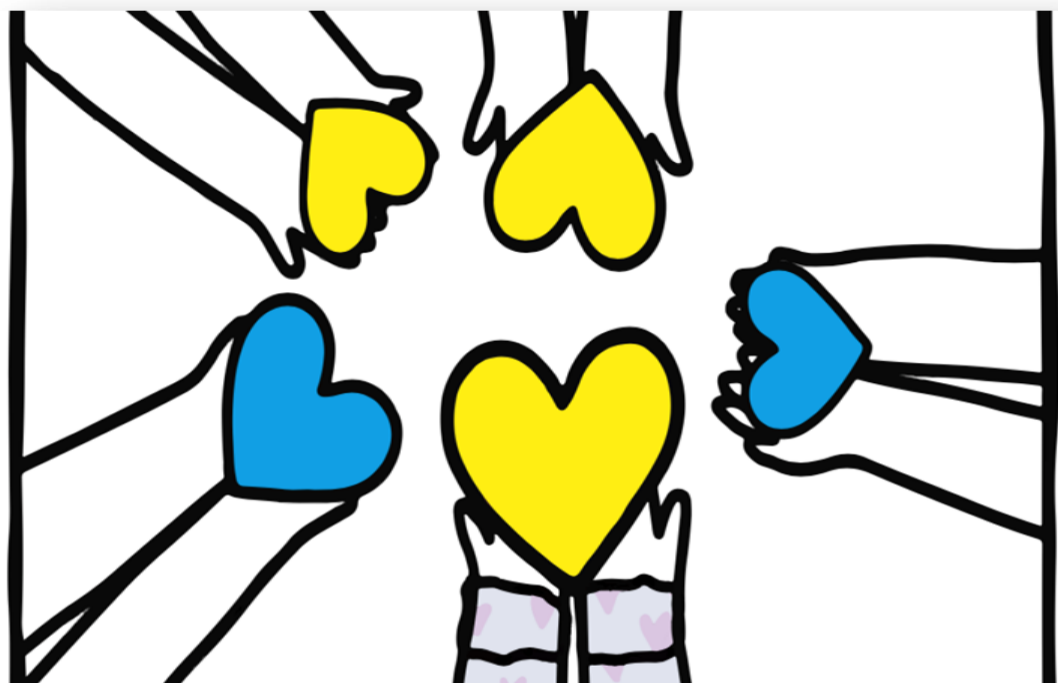

Бібліотека і війна: єднаємося заради Перемоги

(за матеріалами онлайн-конференції)

Бібліотека і війна: єднаємося заради Перемоги/ за матеріалами онлайн-конференції «Бібліотека і війна: єднаємося заради Перемоги». - ЖОУНБ ім. О. Ольжича, наук.-метод. відділ; уклад. О.В.Костюченко; ред. вип. Г. Й. Врублевська. – Житомир, 2023. – 14 с.

«А ви думали, що Україна так просто. Україна – це супер. Україна – це ексклюзив. По ній пройшли всі катки історії. На ній відпрацьовані всі види випробувань. Вона загартована найвищим гартом. В умовах сучасного світу їй немає ціни».
Л. Костенко

Щоденною своєю працею наші бібліотекарі показують, що бібліотеки потрібні, що бібліотекарі можуть працювати в тих умовах, які склалися в нашій країні, бути корисними не тільки на фронті книжковому, але й на волонтерському та інформаційному. Бібліотека тримає стрій: хвилюємось, переживаємо, радіємо, працюємо... Прагнемо підтримати один одного в біді, вітаємо з гарними подіями... Кожен робить своє. Заради Перемоги! Ми знаємо, куди рухатися. У кожного своя мотивація і у всіх разом вона одна – ПЕРЕМОГТИ! Заклик бібліотек під час війни: «Згуртуємося заради Перемоги!», бо згуртованість перетворює нас у воїнів, що боронять свою землю.

Співпраця ЖОУНБ та БФ «Карітас-Житомир» з психологічної та соціальної адаптації населення

Вже 4 роки відділ «Інклюзивний читальний зал» нашої бібліотеки співпрацює з БО «Благодійний фонд «Карітас-Житомир». За цей час спільними зусиллями було організовано і проведено не один захід. На даний час діють 7 спільних проєкти. На базі ІЧЗ діє інклюзивний клуб «Без бар'єрів». Діяльність клубу спрямована на організацію дозвілля, розвиток та реалізацію потенційних і творчих здібностей дітей і молоді з інвалідністю та членів їхніх сімей, а також їхню соціалізацію та інтеграцію в суспільство в умовах повноцінного спілкування з іншими членами громади. У клубі проводяться заняття з арттерапії, комунікативні тренінгові заняття, майстерні життєво необхідних умінь та навичок. Також молодь з інвалідністю долучається до різноманітних просвітницьких заходів та дозвілєво-навчальних таборів у межах діяльності клубу.

Спільний проєкт «Креативна лабораторія» спрямований на допомогу:

- ☐ дітям та підліткам із сімей в економічній скруті;
- ☐ дітям та підліткам з сімей з обмеженими соціальними навичками;
- ☐ дітям та підліткам із неповних сімей, напівсиріт та сиріт;
- ☐ дітям та підліткам, позбавлених батьківських прав.

Проєкт спрямований на розвиток потенціалу, подолання психологічних труднощів, отримання знань і навичок, що сприяють соціальній реінтеграції, здоровому способу життя, раціональному управлінню часом, ресурсами та можливостями, професійній реалізації.

Ще один проєкт фонду та ІЧЗ «Art-територія» спрямований на залучення дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в Житомирській спеціалізованій школі-інтернаті № 9, до комфортної комунікації та творчої діяльності.

З початком повномасштабного вторгнення в Україну фонд «Карітас-Житомир» розпочав активну допомогу внутрішньо переміщеним родинам. Для їх адаптації в нових життєвих умовах та з метою сприяння налагодження комунікативних зв'язків між родинами та дітьми з квітня 2022 р. в Інклюзивному читальному залі спільно з фондом реалізуються 4 проєкти для дітей з родин ВПО:

- «Арт-простір» - майстер-класи для розвитку творчого потенціалу та реалізація креативних ідей у дітей;
- «Смачна дитяча студія» - кулінарні майстер-класи для набуття дітьми самостійності в виконанні побутової роботи, розвиток самообслуговування;
- «Психологічні консультації для родин ВПО», метою яких є надання психологічної підтримки, зниження психоемоційного напруження та корекція емоційного стану родин, які переїхали із зони бойових дій;
- «Літній табір для дітей з родин ВПО», метою якого є сприяння адаптації дітей до нових умов життя, емоційна підтримка та налагодження комунікацій з однолітками.

Найбільш масштабним є саме проєкт «Літній табір». У 2022 році табір відвідало 50 дітей, а у 2023 – 64 дитини. Діти віком від 6 до 15 років були поділені на дві групи: молодшу (6-11 років) та старшу (12-15 років). З молодшою групою професійні психологи проводили різноманітні творчі та кулінарні майстер-класи, арттерапевтичні заняття, ігри, забави, екскурсії. Зі старшою групою психологи та волонтери фонду обговорювали та розкривали більш глибокі теми, такі як:

«Спілкування та стосунки»

«Конфлікти. Шляхи вирішення конфліктних ситуацій»

«Цінності в нашому житті»

«Стрес та методи його подолання»

«Емоції в моєму житті», а також займалися миловарінням, проводили арттерапевтичні та творчі заняття. Обидві групи активно та цікаво проводили час на свіжому повітрі.

Проєкти, які реалізуються за сприяння фонду «Карітас-Житомир» в «Інклюзивному читальному залі», відіграють величезну роль у підтримці, адаптації, соціалізації та саморозвитку дітей, молоді та внутрішньо переміщених родин.

Робота бібліотек Черняхівської громади під час війни: адаптація до нових реалій

Кожна публічна бібліотека нашої громади вносить свою частку праці в наближення перемоги і часто виконує функції осередків волонтерської діяльності. Бібліотекарі контактують і з волонтерськими центрами, вони долучились до практичної допомоги військовим та підрозділам територіальної оборони. Також першочерговими завданнями наших працівників є: збір гуманітарної допомоги, інформування жителів громади, перепис осіб, що прибули у населені пункти.

Ми долучилися до благодійного збору та здачі на переробку вторинної сировини, з подальшою передачею отриманих у процесі коштів на потреби наших земляків - воїнів ЗСУ, деякі бібліотеки провели акцію «Друге життя речей: віддай непотрібні речі тим, хто цього потребує». А маленькі читачі готують дитячі малюнки та передають через волонтерів на фронт. Написане дитячою рукою «дякую» та «повертайтеся живими» підіймає моральний дух та дає сили нашим захисникам. Бібліотекарі впевнені, що, долучившись до волонтерства, роблять спільну справу, яка стане оберегом для кожного, хто боронить кордони нашої держави.

Активною була участь бібліотекарів у благодійному ярмарку з продажу солодощів під час святкування дня вишиванки, у культурно-мистецькому проєкті «Гастрономічна спадщина Черняхівщини», благодійній акції «Пирог для переможця».

Усі кошти, виручені з продажу ярмаркової продукції, були передані на потреби захисників України.

Не менш важливою в умовах війни виявилась потреба в наданні звичайних бібліотечних послуг. Читання виявилось актуальним для багатьох пенсіонерів, батьків дітей, що перебували вдома на канікулах, а також для батьків та дітей переселенців та біженців.

Сьогодні читання для багатьох є рятівною паличкою у подоланні тяжких думок воєнного часу. Читачі шукають те, що підтримає, вселить віру та надію. Обирають історичні повісті, романи.

Наші бібліотекарі були і є серед перших, хто увіковічнив пам'ять про молодих героїв району, що загинули на сході України. З портретів та стендів із сторінок альбомів дивляться на нас суворі та уважні очі тих, хто ціною свого життя зберіг мир для рідної землі, тож всі, хто зустрічає цей погляд, не мають права байдуже ставитись до життя. Особлива щоденна увага приділялася роботі з дітьми та підлітками. Адже війна, яка триває в нашій країні, стала частиною життя кожного її жителя, незалежно від віку.

Наші діти передають свої хвилювання, думки, відчуття через свою творчість. В дитячій бібліотеці створено куточок під назвою «Діти. Війна. Майбутнє». Тут зібрані дитячі малюнки, вироби, вірші, прозові твори, присвячені нашим воїнам та їх героїзму. Заходи, запропоновані дітям, стали для них як психологічною допомогою, так і емоційною підтримкою. Конкурси, ігри, медіарозваги, читацькі заботи, казкові запитайки, ігрові валізи, ігрові заплутанки, бібліогралочки тощо. Юні відвідувачі брали участь у різноманітних майстер-класах, розвиваючих заняттях, бібліотечних кінозалах, бібліоміксах, флешмобах і т.д.

Щирі дитячі посмішки, зацікавлені оченята, веселий гомін – все це результат роботи наших бібліотекарів.

Виготовляючи плакат «Цього літа я планую...», юні читайлики поринули у світ мрій. А мрії цього року – особливі. Це – побачити своїх рідних, тих, хто знаходиться на війні, а ще – Мир і, звичайно, Перемога.

В творчі роботи, які створюють наші користувачі, вкладено любов, надію, вдячність. Зображуючи наше мужнє військо, прапори, діти передають свою енергетику. І майже на кожному малюнку, на кожному плакаті напис – «Віримо в ЗСУ і нашу Перемогу».

Матеріали до річниці повномасштабного вторгнення РФ в Україну демонструвалися в бібліотеках громади, як нагадування про незламність та мужність нашого народу у боротьбі за право вільно жити у своїй вільній країні.

У бібліотечних закладах провели цикл різнопланових заходів «365 днів незламності!»: у Великогорбашівській сільській бібліотеці презентували патріотичну інсталяцію «Війна, що торкнулася кожного», у Селянщині – виставку-спротив «Україна – нація нескорених», Пекарщинська сільська бібліотека представила стенд «В моїй Україні сьогодні війна». Також до Дня кримського спротиву російській окупації, з метою вшанування мужності й героїзму громадян України, які проживають на тимчасово окупованій території Криму, у бібліотеках відбулися заходи за циклом «Крим: з Україною в серці!».

Війна, яка відбувається сьогодні в Україні, точиться на усіх фронтах, в тому числі й на інформаційному. Ми, бібліотекарі, маючи у своєму арсеналі великий досвід роботи з інформацією, намагаємось захищати цей простір: викриваємо фейки, стаємо аналітиками і носіями правдивої інформації, поширювачами, перш за все, офіційних новин.

Значна частина інформаційного потоку присвячується підтримці збройних сил України, особлива увага приділяється проблемам тимчасово переміщених осіб. Однак, провідним напрямом нашої роботи є привернення уваги до нашої історії, до нашого коріння, до нашої боротьби за незалежність держави та до волелюбних, сміливих людей, які в кожному регіоні створювали та продовжують творити нашу історію.

Про створення виховного простору, спрямованого на плекання високодуховної особистості, громадянина, найважливішою складовою якого є виховання патріотизму, йшлося на семінарі сільських бібліотекарів, який відбувся в центральній бібліотеці.

Предметом обговорення стали питання: "Національно-патріотичне виховання дітей та молоді крізь призму реалізації Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025

року».

Обмін досвідом роботи бібліотек пройшов у вигляді презентацій у форматі "печа-куча". Бібліотекарі презентували свою роботу за темами «Формування у дітей національно-патріотичної єдності бібліотечними засобами», «Патріотичний клуб як засіб формування громадянської позиції молоді та юнацтва», «Творчість як засіб покращення емоційного стану дітей під час війни», «Виховуємо патріотів». На семінарі були окреслені шляхи подальшої роботи в реаліях війни, в наближенні Перемоги.

Сучасна війна та все, що з нею пов'язане, - новий напрям в сучасній поезії, що активно розвивається.

Наші місцеві поети піднімають тему війни в своїй творчості. Цей матеріал для нас дуже цінний, ми його зберігаємо та експонуємо на книжкових виставках,

використовуємо під час проведення масових заходів.

Городницька публічна бібліотека з бібліотеками-філіями: тримаємо культурний рубіж

З початком повномасштабного вторгнення Росії на Україну працівників нашої бібліотеки та філій перевели на простій, де й до цього часу вони знаходяться.

Значущою та потрібною є освітня та дозвілєва діяльність бібліотек. Під час воєнного стану бібліотеки залишаються місцем зустрічі не тільки з книгою, а й з людьми, та є осередком відпочинку, дозвілля. Оскільки читачі мають бажання приходити до бібліотеки, то бібліотекарі прийняли рішення приходити два рази в тиждень, щоб обслуговувати наших відвідувачів.

Виставкова діяльність – це важливий напрямок популяризації можливостей бібліотеки. Тематика виставок має бути різноманітною, а саме: виставки літератури та інформації патріотичного спрямування, виставки нової художньої літератури, виставки до знакових державних та місцевих подій, виставки творів місцевих авторів.

Також наша бібліотека розказує або презентує своїм та іншим громадам цікаві факти про Україну, українців: про свою місцевість, її культуру і людей, які захищають країну та її історію. Ми маємо велику надію, що з приходом перемоги ми будемо працювати й надалі у звичному режимі.

Оскільки зараз важко з поповненням фонду, тому нам трішки дарують книги, за що ми дуже вдячні.

Галина Миколаївна Колесник подарувала нашій бібліотеці 18 примірників збірників.

Ще в нашій бібліотеці щомісяця проходять зустрічі краєзнавчого товариства.

Бібліотекарі впевнені, доки ми тримаємо культурний рубіж, доти Бог оберігає нашу рідну Україну. Слава Україні!

Бібліотеки Коростенської МТГ: консолідація заради

Перемоги

Формування національної інтелігенції, сприяння збагаченню та оновленню інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти – це мета, що сьогодні особливо гостро стоїть перед нашим суспільством. У контексті нового патріотизму незалежної України дедалі більше уваги акцентується на національно-усвідомленому ставленні до Батьківщини, шляхом проведення активностей різного формату патріотичного спрямування:

- ❖ день патріотизму «Волелюбний дух народу України об'єднав» (до Дня Соборності України) (б/ф №3)
- ❖ історичний екскурс «Україно, соборна державо, сонценосна колиско моя» (до Дня Соборності України) (б/ф с. Грозине)
- ❖ відео-прем'єра книги В. Кіпіані «Справа Василя Стуса» (до 85-річчя від дня народження В. Стуса (ЦБ)
- ❖ діалог поколінь «У тій хвилі далеке спливає і видяться постаті юначі..!» (до Дня пам'яті героїв Крут) (ЦБ)
- ❖ патріотичний флешмоб «Нитка єдності» (до Дня єднання) (ЦБ)
- ❖ вахта пам'яті «Лицарі Небесної варти» (до Дня Героїв Небесної Сотні) (ЦБ)
- ❖ урок патріотизму «Та не однаково мені...» (до Дня українського добровольця) (б/ф №1)
- ❖ поетичний славень «Незламний дух нескореної нації» (до Дня Героїв) (б/ф №2)

❖ година історичної пам'яті «Пам'ятаємо наших героїв, що за волю поклали життя» (до Дня Героїв) (б/ф №5)

❖ акція «Вишиваємо шлях до Перемоги!» (до Всесвітнього дня вишиванки) (ЦБ, б/ф №1)

1

лютого в читальній залі центральної бібліотеки відбулася презентація фотовиставки Дмитра Січня «Фотодокументи свідчать...». 35 світлин, що експонувалися у залі, ілюстрували географію руйнувань в Коростенському районі.

На мистецьку респект-зустріч «З пензлем у руках і ніжністю в серці» (до ювілею К. Лісової, коростенської художниці), що проходила у читальній залі центральної бібліотеки, зібралося чимало гостей – шанувальників таланту художниці. Зустріч була побудована у формі цікавого діалогу і неформального живого спілкування, яке супроводжувалося слайд - презентацією фото, відео матеріалів з життя ювілярки. Присутні дізнались про життєвий і творчий шлях художниці. Окрасою заходу стало виконання українських пісень гуртом «SaMi» у складі О. Вербила і М. Вовчка.

До Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя у б/ф №2 було проведено час пізнання «Гібридна війна – окупація Криму». Розпочалася зустріч з тематичної бесіди «Крим: хронологія окупації», під час якої учасники заходу обговорили події, що відбулись в Криму у лютому 2014 року та призвели до анексії Криму, висловили власні думки щодо майбутньої долі Криму.

У літературно-мистецькій світлиці центральної бібліотеки пройшла презентація художньої виставки «Один рік», автором якої є Валентина Ткаченко – мисткиня з м. Малина.

У магічний полон слова потрапили користувачі центральної бібліотеки, завітавши на поетичне знайомство із творчістю О. Криштопи «За дверима людських душ». Теплу атмосферу створили учасники заходу – учні Коростенського міського ліцею №1 Антон Микитчук, КМЛ №12 – Ліза Заїка та Богдана Гресько; Олена Кучер, вчитель початкових класів КМЛ №10, чуттєво прочитала поезії авторки, присвячені

війні, - дуже сильні й справжні. Особливого шарму заходу додавала музика, підібрана до віршів.

Ми в Україні і ми з Україною – в серці, думках, молитвах і щосекундному диханні. Саме у цей складний період для нашої країни ми усвідомили, що сильна держава починається із сильної армії. У травні на майданчику біля центральної бібліотеки пройшла благодійна акція «З вірою у Перемогу!» на підтримку Збройних Сил України. У програмі заходу було проведено: благодійний ярмарок, поетичний марафон, калейдоскоп пісень подарував гурт «SaMi» (Олександр Вербило та Михайло Вовчок); естетичну насолоду – колектив бального танцю «БРАВО» Коростенського міського палацу культури ім Т. Г. Шевченка. Малюнки від юних мешканців громади, читачів бібліотек – філій №3 для дітей та №2, захищатимуть серця наших Воїнів Світла від зневіри та втоми. Кожен із учасників заходу долучився до благочинного збору. Через волонтерів кошти будуть передані на потреби ЗСУ.

Внаслідок війни, яка триває в Україні із 2014-го року, та повномасштабного вторгнення росії на територію нашої держави 2022-го, ми всі отримали травми, які залишають болючі шрами і ми можемо натрапити на ці шрами серед близьких і рідних нам людей. Як розпізнати ці невидимі наслідки війни? Як спілкуватись? Як допомогти їх подолати? Методисти публічної бібліотеки Коростенської МТГ підготували інформаційно-консультативну годину самопомоги «Невидимі наслідки «автографів війни» (подолання ПТСР – посттравматичного синдрому розладу); фахівці розповіли про видання з психології, у яких розкривається дана тема, та запропонували переглянути відео-консультацію психолога Інни Ходаківської. Фахівчиня у доступній формі простими словами розповідає про складні речі.

За ініціати́ви Благодійного фонду «Янголи спасіння України» у читальній залі центральної бібліотеки було проведено заняття з тактичної медицини, яке провів досвідчений бойовий медик Віталій Васянович. Фахівець розповів про особливості домедичної допомоги у різних зонах бойових дій, практично відпрацював з присутніми накладання джгутів та пов'язок та продемонстрував, як за допомогою своєчасного використання простих, підручних засобів можна врятувати життя людини.

Робота бібліотеки Коростишівської громади: взаємодія, співпраця, підтримка

Під час воєнного стану бібліотеки залишаються місцем зустрічі не тільки з книгою, а й з людьми, осередком відпочинку, дозвілля. Запити наших користувачів, їх інтереси завжди були, є і будуть в центрі уваги бібліотекарів. Від початку війни бібліотечні працівники значну увагу приділяли внутрішньо переміщеним особам: підліткам та молоді, молодим сім'ям з дітьми, діткам загиблих воїнів нашої громади та дітям, які знаходяться в складних життєвих обставинах. Для цих категорій проводилися численні майстер-класи, ігри,

інформаційно-просвітницькі заходи, спрямовані на психологічну реабілітацію та підтримку. Масові заходи проводилися як офлайн, так і онлайн. В умовах війни національно-патріотичне виховання набуло особливого значення. Кожна бібліотечна подія була наповнена кольорами, символікою, відчуттями приналежності до української нації,

єдиного нескореного народу. Традиційно в бібліотеці були проведені заходи до державних свят та історичних подій.

У Всесвітній день вишиванки працівники бібліотеки долучилися до загальноукраїнського флешмобу «Вишиванка Перемоги» і зробили світлини на згадку.

збирають
героя

«Наші

В

Бібліотекарі відслідковують та інформацію про кожного загиблого громади. Оформлена стіна пам'яті: втрати... У серці нашій сум і щем...»

грудні 2022 року у нас відбулося

відкриття культурно-просвітницького та виховного простору: “Змінюйся. Дій. Твори” спільно з православною церквою Святої Трійці (ПЦУ) Коростишівської громади. Благодійниками даного проєкту є - Зозуля Микола Миколайович, Порхун Богдан Анатолійович, волонтерка з Харкова, яка нині проживає в Ірландії Світлана Астахова та директор заводу продовольчих товарів Григорій Миколайович Головань. В рамках цього проєкту у нас працюють чотири майданчики.

«Магічна англійська» – вивчення англійської мови. Це безкоштовний майданчик для діток початкових класів. Щопонеділка дітки з задоволенням відвідують заняття, які проходять весело, цікаво, пізнавально.

«Українську мову знай – гарно й чемно розмовляй» - вивчення української мови. Працює майданчик щосереди, безкоштовно для кожного, хто хоче покращити свої знання з рідної мови.

«Пам'ять родоводу» - майданчик народознавства. В читальній залі публічної бібліотеки відбулися святкові

заходи до Великодніх свят для дітей загиблих воїнів нашої громади та дітей, які знаходяться в складних життєвих обставинах. Також для дітей проводився майстер-клас з виготовлення великодніх підставок для крашанок, а також танці-руханки.

До дня Святої Трійці для вихованців пришкольного табору-ліцею №2 ім. Л. Х. Дарбіняна

була проведена народознавча година «Трійця: свято життя і природи». Бібліотечні працівники познайомили дітей з народними традиціями, які пов'язані з цим святом. Із захопленням дітлахи брали участь у традиційних українських обрядах: водили хоровод «Проводи русалок» та грали у гру «Мак». З піднесеним настроєм учасники заходу вчергове доторкнулись до духовної та культурної спадщини українського народу.

Щосуботи у нас працює майданчик духовності «З вірою в душі» для дітей з сімей, які потрапили в скрутне матеріальне становище та внутрішньо переміщеним особам: підліткам та молоді, молодим сім'ям. Бібліотечні працівники проводили різноманітні заходи спільно з церквою Святої Трійці (ПЦУ) та КУ «Центр надання соціальних послуг. В бібліотеці проводилися безліч цікавих, крутезних заходів, спрямованих на психологічну підтримку в такий важкий, військовий час, адже діти – найвразливіша аудиторія.

Бібліотечні працівники провели: знайомство з новими книжками, подорожі сторінками улюблених книжок, день іменика, майстер-класи, конкурси, ігри, розваги, руханки і, як завжди, на завершення – дітей пригощали солодощами від благодійників.

Значну увагу в роботі бібліотек займає волонтерська діяльність. Щомісяця ми надсилаємо допомогу військовому шпиталю м Вознесенськ (спідня білизна, постіль, рушники та одяг, медичні препарати). Декілька разів надсилали продукти харчування, електрогрівки та устілки для сушки взуття нашим воїнам-землякам, які знаходяться на нульовці. Нещодавно спільно з церквою Святої Трійці м. Коростишева відправили побутову техніку (праски, електрочайники, кавоварка, мікрохвильовка, електрична плита) для постраждалих жителів Херсонщини.

Отже, бібліотека тримає стрій: працюємо, переживаємо, радіємо, сумуємо... Підтримуємо один одного в біді, вітаємо з гарними подіями... Наш світ змінився. Але ми не зламалися та продовжуємо працювати – бо віримо, що кожен сьогодні наближає перемогу там, де може. І дякуємо нашим Збройним Силам за кожен прожитий день.